

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И КРАЉЕВИНЕ МАРОКО О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Републике Србије и Краљевине Мароко о узајамном подстицању и заштити улагања, сачињен у Београду, 6. јуна 2013. године, у оригиналу на српском, арапском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Републике Србије и Краљевине Мароко о узајамном подстицању и заштити улагања у оригиналу на српском језику гласи:

**СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И КРАЉЕВИНЕ МАРОКО
О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА**

Република Србија и Краљевина Мароко (у даљем тексту: Стране уговорнице),

У жељи да интензивирају економску сарадњу на обострану корист Страна уговорница;

У намери да створе и одржавају повољне услове за улагања улагача једне Стране уговорнице на територији друге Стране уговорнице;

Уверене да ће узајамно подстицање и заштита улагања у складу са овим споразумом допринети јачању предузетничких иницијатива и тиме допринети већем просперитету обе Стране уговорнице,

Споразумеле су се о следећем:

Дефиниције

Члан 1.

У смислу овог споразума:

1. Израз „улагање” означава сваку врсту средстава коју улагачи једне Стране уговорнице улажу на територији друге Стране уговорнице, у складу са њеним законима и прописима и обухвата посебно, мада не и искључиво:

1) покретну и непокретну имовину као и остала својинска права, као што су хипотека, залога, јемство, плодуживање и слична права;

2) акције и друге облике учешћа у компанијама;

3) новчана потраживања или било које друго потраживање по основу уговора које има економску вредност;

осим:

(а) новчаних потраживања која проистичу искључиво из комерцијалних уговора о продаји робе или услуга;

(б) проширења кредита у вези са комерцијалном трансакцијом, као што је финансирање трговине.

4) права интелектуалне својине, утврђена од стране Светске организације за интелектуалну својину укључујући ауторска права, патенте, трговачке знаке, трговачка имена, индустријски дизајн, техничке процесе и друга слична права;

5) пословне концесије дате у складу са законом или уговором, укључујући концесије за истраживање, вађење и коришћење природних богатстава.

Промена правног облика у коме се средства улажу неће утицати на њихов карактер као улагања у смислу овог споразума.

2. Израз „улагач” означава свако физичко или правно лице једне Стране уговорнице које улаже на територији друге Стране уговорнице у складу са њеним законима и прописима:

(а) израз физичко лице значи физичко лице које има држављанство у складу са важећима законом Републике Србије и Краљевине Мароко; и

(б) израз правно лице означава сваки субјект установљен, основан или на други начин правоваљано организован на територији једне Стране уговорнице у складу са њеним законима и прописима који има седиште, као и преовлађујуће економске активности на територији те Стране уговорнице.

3. Израз „приходи” означава износе које доноси улагање и обухвата, посебно, мада не и искључиво, профит, камате, дивиденде и накнаде.

4. Израз „територија” означава:

а) у односу на Републику Србију: Територију над којом Република Србија врши суверена права и јурисдикцију у складу са својим националним законодавством и међународним правом;

б) у односу на Краљевину Мароко: Територију Краљевине Мароко укључујући поморску зону изван територијалних вода Краљевине Мароко које јесу или могу бити у будућности означене законима Марока у складу са међународним правом као области у којима се извршавају права Краљевине Мароко везана за морско дно, подморску област као и природне ресурсе.

Подстицање и заштита улагања

Члан 2.

1. Свака Страна уговорница ће подстицати на својој територији улагања улагача друге Стране уговорнице и дозвољаваће таква улагања у складу са својим законима и прописима.

Проширење, модификација или промена улагања начињена у складу са законима и прописима који су на снази на територији Стране уговорнице на којој је извршено улагање, сматраће се новим улагањем.

2. Улагања улагача једне Стране уговорнице извршена на територији друге Стране уговорнице ће уживати пуну заштиту и безбедност.

3. Ниједна Страна уговорница неће ни у ком случају применити неразумне или дискриминаторне мере у односу на управљање, одржавање, коришћење, уживање или располагање улагањима улагача на територији друге Стране уговорнице.

4. Приходи од улагања, у случају њиховог реинвестирања које се врши у складу са законима и прописима Стране уговорнице на чијој територији је улагање извршено, уживаће исту заштиту као и основно улагање.

5. Мере које било која Страна уговорница мора да предузме из разлога заштите јавне безбедности, јавног реда, јавног здравља или заштите животне средине неће се сматрати као „неповољнији” третман у смислу овог споразума.

Третман улагања

Члан 3.

1. Свака Страна уговорница ће на својој територији обезбедити улагањима друге Стране уговорнице третман који није ништа мање повољан од оног који се обезбеђује, у датим условима, улагањима сопствених улагача или улагањима улагача било које треће државе, зависно од тога који је повољнији по односног улагача.

2. Свака Страна уговорница ће обезбедити, на својој територији, улагачима друге Стране уговорнице, у погледу управљања, одржавања, коришћења, уживања или располагања њиховим улагањем, третман који није мање повољан од оног који додељује, у датим условима, сопственим улагачима или улагачима било које треће земље, зависно од тога који је повољнији по односног улагача.

3. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана неће се тумачити као обавеза Стране уговорнице да прошири на улагаче друге Стране уговорнице било какве предности у третману, преференцијале или привилегије које прва Страна уговорница може доделити улагачима било које треће земље у оквиру:

а) било које постојеће или будуће царинске уније, слободне трговинске зоне, монетарне уније или сличног међународног споразума укључујући и друге облике регионалне економске сарадње, чији било која Страна уговорница јесте или може постати члан, или

б) било каквог међународног споразума или аранжмана који се односи на опорезивање.

Експропријација и накнада

Члан 4.

1. Улагања улагача било које Стране уговорнице на територији друге Стране уговорнице неће бити експроприсана, национализована нити подвргнута било каквим другим мерама ограничења (у даљем тексту: „експропријација”), осим у јавном интересу, уз дужну примену закона, на недискриминаторној основи, и уз брзу, адекватну и ефективну накнаду.

2. Та накнада ће одговарати правичној тржишној вредности експроприсаног улагања непосредно пре експропријације или пре него што је експропријација постала опште позната чињеница, у зависности од тога шта се пре догодило.

3. Накнада ће бити исплаћена без непотребног одлагања и биће слободно трансферабилна. У случају кашњења у исплати, накнада ће укључивати камату по тржишној стопи од датума настанка обавезе у складу са националним законодавством до датума плаћања.

Накнада губитака

Члан 5.

1. Улагачима једне Стране уговорнице чија улагања на територији друге Стране уговорнице претрпе штету или губитке услед рата или другог оружаног сукоба, револуције, ванредног стања, побуне, немира или сличних догађања на територији друге Стране уговорнице, ова ће обезбедити, у погледу накнаде, обештећења, повраћаја или другог начина измирења губитака, третман који неће бити мање повољан од оног који друга Страна уговорница даје сопственим улагачима или улагачима било које треће државе.

2. Без обзира на одредбе става 1. овог члана, улагачима Стране уговорнице који, у било којој од ситуација наведених у том ставу, претрпе губитке на територији друге Стране уговорнице, који су последица:

а) заплене њихове имовине од стране органа власти друге Стране уговорнице,

б) уништавања њихове имовине од стране органа власти друге Стране уговорнице, која нису настала у борбама или нису била неопходна због ситуације,

биће одобрена правична и одговарајућа накнада за тако претрпљену штету. Плаћања по овом основу биће слободно трансферабилна и вршиће се без непотребног одлагања у слободно конвертибилној валути.

Трансфери

Члан 6.

1. Свака Страна уговорница ће гарантовати улагачима друге Стране уговорнице, након испуњења свих фискалних обавеза, слободан трансфер плаћања у вези њихових улагања, у конвертибилној валути. Тај трансфер ће укључивати посебно, мада не и искључиво:

- а) капитал и додатна средстава за одржавање или повећање улагања;
- б) приходе дефинисане у члану 1. овог споразума;
- в) средстава од отплате зајмова у вези са улагањем;
- г) приходе од укупне или делимичне продаје или ликвидације улагања;
- д) износе плаћене у смислу чл. 4 и 5.;
- ђ) плаћања проистекла из решавања спорова у складу са чланом 10;
- е) зараде и друга примања држављана једне Стране уговорнице којима је одобрено да раде на територији друге Стране уговорнице у вези са улагањем.

2. Трансфери из става 1. овог члана вршиће се по курсу који важи на дан трансфера и у складу са правилима која важе на територији Стране уговорнице где је улагање реализовано.

3. Без обзира на одредбе ст. 1. и 2. свака Страна уговорница може, на недискриминаторној основи, усвојити или применити мере у вези са новчаним и капиталним трансакцијама:

а) у случају озбиљних платно-билансних и спољно-финансијских тешкоћа или њиховог сузбијања; или

б) у случају када, у изузетним околностима, кретање капитала проузрокује или може да проузрокује озбиљне потешкоће по макроекономско управљање, нарочито у монетарној и кредитној политици; или

в) ради заштите права кредитора.

4. Мере наведене у ставу 3. овог члана:

а) неће премашити оне мере које је неопходно предузети у околностима утврђеним у ставу 3. овог члана;

б) ће бити привремене и укинуте чим то околности дозволе;

в) о њима ће одмах бити обавештена друга Страна уговорница.

Пренос права (суброгација)

Члан 7.

1. Ако је, по основу гаранције од некомерцијалних ризика дате за одређена улагања на основу закона или уговора, исплаћена накнада улагачу

једне Стране уговорнице, друга Страна уговорница ће признати пренос права оштећеног улагача на осигураника.

2. У складу са гаранцијом датом у односу на улагање, осигураник ће бити овлашћен да потражује сва права која је улагач могао остварити уколико таква права нису пренета на осигураника.

3. Тако пренета права или потраживања неће премашити првобитна права или потраживања улагача.

4. Пренос права и обавеза осигураног улагача односи се такође и на трансфер плаћања који се врши у складу са чланом 6. овог споразума.

5. Сваки спор између једне Стране уговорнице и осигураника улагања друге Стране уговорнице, решаваће се у складу са одредбама члана 9. овог споразума.

Примена других одредби

Члан 8.

Уколико је неко од питања које се односи на улагање дефинисано овим споразумом или националним законом једне од Страна уговорница или међународним конвенцијама чији су обе Стране уговорнице потписници, улагачи

друге Стране уговорнице могу користити одредбе таквих прописа које су за њих повољније.

Решавање спорова између Стране уговорнице и улагача друге Стране уговорнице

Члан 9.

1. Спор између једне Стране уговорнице и улагача друге Стране уговорнице у вези са улагањем које се тичу евентуалног кршења једне или више одредби овог споразума, решаваће се, уколико је то могуће, пријатељским путем, консултацијама и преговорима између страна у спору.

2. Ако се спор не може решити преговорима у року од шест месеци од испостављања захтева, спор се може поднети на решавање, по избору улагача:

(а) надлежном суду Стране уговорнице на чијој територији је улагање извршено; или

(б) арбитражи при Међународном центру за решавање инвестиционих спорова, основаног Конвенцијом о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отворене за потписивање у Вашингтону 18. марта 1965.; или

(в) *ad hoc* арбитражном суду, основаном сходно Арбитражним правилима Комисије Уједињених нација за трговинско право (УНИЦИТРАЛ).

У случају када улагач изабере да решавање спора повери арбитражном суду сходно тачкама (б) и (в) овог члана, тај избор ће бити коначан за улагача.

3. Ниједна од Страна уговорница укључена у спор неће истицати приговор у било којој фази арбитражног поступка или примене арбитражне одлуке, да је улагач, који је друга страна у спору, примио обештећење које покрива у потпуности или делимично његову претрпљену штету у складу са уговором о осигурању.

4. Арбитражни суд суди на основу националних закона и прописа Стране уговорнице која је страна у спору, на чијој територији је извршено улагање, укључујући и одредбе о сукобу закона, одредби овог споразума, као и опште прихваћених правила и принципа међународног права.

5. Одлуке арбитражног суда ће бити коначне и обавезујуће за обе стране у спору. Свака Страна уговорница се обавезује да спроведе те одлуке у складу са својим законима и прописима.

Решавање спорова између Страна уговорница

Члан 10.

1. Било који спор између Страна уговорница у вези са тумачењем и применом Споразума решаваће се, кад год је то могуће, дипломатским путем између Страна уговорница.

2. Ако се спор не може решити на овај начин у року од шест месеци од дана започињања преговора он ће, на захтев једне Стране уговорнице, бити поднет на решавање *ad hoc* арбитражном суду.

3. Арбитражни суд ће се конституисати на следећи начин: свака Страна уговорница ће именовати једног члана суда, а ова два члана ће одабрати држављанина треће земље за председника суда. Арбитражне судије ће бити именоване у року од три месеца, а Председник у року од пет месеци од датума када једна Страна уговорница обавести другу о својој намери да спор повери на решавање арбитражном суду.

4. Ако се рокови утврђени у ставу 3. овог члана не испоштују, свака Страна уговорница може затражити од Председника Међународног суда правде да обави потребна именована. Ако је Председник Међународног суда правде држављанин једне од Страна уговорница, или ако је спречен да обави ову функцију, затражиће се од потпредседника Међународног суда правде да обави потребна именована. Ако је потпредседник држављанин једне од Страна уговорница, или ако је и он спречен да обави ову функцију, следећи по старешинству члан Међународног суда правде, који није држављанин једне или друге Стране уговорнице, биће замољен да обави потребна именована.

5. Арбитражни суд доноси одлуке на бази одредаба овог споразума, као и принципа и правила међународног права. Арбитражни суд доноси одлуке већином гласова. Ове одлуке су коначне и обавезујуће за обе Стране уговорнице.

6. Арбитражни суд утврђује сопствену процедуру рада.

7. Свака Страна уговорница ће сносити трошкове свог представника и његовог учешћа у арбитражном поступку. Трошкове Председника и преостале трошкове подједнако ће сносити обе Стране уговорнице.

Примена

Члан 11.

Овај споразум се односи на улагања која су улагачи једне Стране уговорнице извршили на територији друге Стране уговорнице, у складу са њеним законима и прописима, пре, као и после његовог ступања на снагу. Ипак, овај споразум се неће примењивати на спорове, као ни на потраживања настала пре његовог ступања на снагу.

Ступање на снагу, трајање и престанак важења

Члан 12.

1. Овај споразум ступа на снагу пошто Стране уговорнице писмено обавесте једна другу да су њихове уставне формалности неопходне за ступање на снагу овог споразума, испуњене. Овај споразум ступа на снагу тридесетог дана од дана пријема последњег од ова два обавештења.

2. Овај споразум ће остати на снази у периоду од десет година. Он ће наставити да важи у sukcesивним периодима од по десет година, осим ако једна Страна уговорница писмено не обавести другу Страну уговорницу, најмање шест месеци пре истека рока, о намери да раскине Споразум.

3. Свака Страна уговорница може писмено, дипломатским путем, шест месеци унапред, обавестити другу Страну уговорницу о својој намери да измени и допуни Споразум било када, али не пре истека пет година од његовог ступања на снагу. Споразум ће бити измењен и допуњен на основу обостране сагласности Страна уговорница. Измене и допуне ће ступити на снагу по процедури прописаној ставом 1. овог члана. Уколико не буде успостављена сагласност за измену Споразума, односна Страна уговорница може затражити његов раскид. У том случају сматра се да Споразум престаје да важи.

4. На улагања реализована пре истека рока важења овог споразума одредбе овог споразума се и даље примењују у периоду од наредних десет година од датума престанка његовог важења.

У ПОТВРДУ ЧЕГА су доле потписана лица, ваљано овлашћена од својих Влада, потписала овај Споразум.

Сачињено у Београду, дана 6. јуна 2013. године у два оригинала, сваки на српском, арапском и енглеском језику, с тим што су сви текстови подједнако аутентични. У случају било какве разлике у тумачењу, текст на енглеском језику биће меродаван.

ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Расим Љајић,
Потпредседник Владе и министар
спољне и унутрашње трговине и
телекомуникација, с.р.

ЗА КРАЉЕВИНУ МАРОКО

Mohamed Nažib Bulif,
министар надлежан за опште
послове и управљање, с.р.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије-Међународни уговори“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према којем Народна скупштина потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Разлози за потврђивање Споразума између Републике Србије и Краљевине Мароко о узајамном подстицању и заштити улагања, који је потписан у Београду, 6. јуна 2013. године, садржани су у жељи страна уговорница да се установи правни основ и оквир у коме ће се обезбедити додатно привлачење инвеститора. Споразум је са српске стране потписао Расим Љајић, потпреседник Владе и министар спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, а са мароканске Mohamed Nažib Bulif, министар надлежан за опште послове и управљање.

Наведеним Споразумом гарантује се улагачима држава уговорних страна национални и третман најповлашћеније нације, као и пуна заштита и безбедност њихових улагања. Обезбеђује се такође узајамност у примени правичног и недискриминаторног третмана, као и накнада губитака које инвеститор претрпи, а који су резултат догађаја или околности који се нису могли предвидети нити спречити (рат, оружани немири, протести...). Улагачима из земаља уговорница се такође гарантује да у односу на њихово улагање неће бити извршена експропријација, нити нека друга, слична мера државе која јој је по дејству једнака, осим у случајевима прописаним законом и по строго прописаном поступку, као и да ће бити праћена ефикасном и ефективном накнадом која ће, поред тржишне вредности експроприсаног улагања обухватати и припадајућу камату и то од дана извршења експропријације до дана исплате накнаде.

Споразумом се такође гарантује право улагача да, у случају спора са државом домаћином, који се тиче улагања, може тражити правну заштиту код међународног арбитражног суда, у складу са основним принципа међународног права у овој области и одредбама Вашингтонске конвенције о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава коју је Република Србија ратификовала.

III. ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

За извршавање међународног уговора не стварају се финансијске обавезе.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ УГОВОРА

За извршавање овог Споразума нису потребна додатна средства у буџету Републике Србије.